

Dosarul nr. 3ra-891/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. G. Ciobanu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

22 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca - Doneva
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Iftodi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 14 februarie 2020, Maria Iftodi, prin intermediul avocatului Eduard Iftodi, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii, reprezentantul reclamantei a indicat că Maria Iftodi activează în funcția de judecător la Judecătoria Edineț din anul 1991 și până în prezent, având gradul trei de calificare. De la 14 iunie 2009 i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul lunar al judecătorului Judecătoriei Edineț.

A menționat că modul de calculare a pensiei unui judecător, care beneficiază de acest drept, a fost reglementat de art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și art. 461 din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii.

Respectiv, prin hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 a Curții Constituționale, art. 46¹ din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, cât și art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului au fost declarate neconstituționale. Iar, prin Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 a fost abrogat art. 46¹ din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind

sistemul public de pensii și a fost modificat art. 32 din Legea nr. 544- XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Prin Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, alin. (1) art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului a fost expus în următoarea redacție: „(1) Judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani - de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu”.

Astfel, dispoziția art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, statuează clar că pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără careva limitări și fără ca legislatorul să facă diferența între judecătorii aflați în funcție și cei demisionați.

Totodată, hotărârea nr. 27 din 20 noiembrie 2011 a Curții Constituționale statuează că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 din Constituția RM, și respectiv, art. 1 din protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are valoare economică. În acest context, având în vedere normele legale menționate mai sus, indică reprezentantul reclamantei că, pensia achitată urmează a fi calculată reieșind din quantumul dreptului patrimonial dobândit, adică din mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără anumite limitări.

Reprezentantul reclamantei a invocat că Maria Iftodi are vechime în muncă în funcția de judecător de 28 de ani. Iar, potrivit dispozițiilor art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, pensia judecătorului se calculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără careva limitări, coroborate cu lit. b) alin. (4) art. 4, potrivit cărora salariul său constituie 3,5 salarii medii pe economie (ce constituie 17675 de lei), începând cu 1 aprilie 2016 pensia reclamantei constituia 80% din suma salariului de 17675 de lei, echivalentul a 14140 de lei.

Contrar acestor prevederi legale, reclamantei i se calculează pensia doar în mărime de 9464 de lei. Astfel, diminuarea pensiei achitate în perioada anilor 2015-2019 constituie: - pentru anul 2015 luna decembrie - cu 1876 de lei pe lună mai puțin = $(14175 \text{ lei} (3,5 * (4500 \text{ lei} (\text{salariul mediu lunar} * 90\%))) * 80\% - 9464 \text{ lei})$, - în total 1876 de lei = $(1876 * 1)$; - pentru anul 2016, de la 01 ianuarie - 01 aprilie - cu 3262 de lei pe lună mai puțin = $(15907,50 \text{ lei} (3,5 * (5050 \text{ lei} (\text{salariul mediu lunar} * 90\%))) * 80\% - 9464 \text{ lei})$, - în total 9786 de lei = $(3262 * 3)$; - pentru anul 2016, de la 01 aprilie - cu 4676 de lei pe lună mai puțin = $(17675 \text{ lei} (3,5 * 5050 \text{ lei} (\text{salariul mediu lunar})) * 80\% - 9464 \text{ lei})$, - în total 42084 de lei = $(4676 * 9)$; - pentru anul 2017 - cu 6216 de lei pe lună mai puțin = $(19600 \text{ lei} (3,5 * 5600 \text{ lei} (\text{salariul mediu lunar})) * 80\% - 9464 \text{ lei})$, - în total 74592 de lei = $(6216 * 12)$; - pentru anul 2018 - cu 7756 de lei pe lună mai puțin = $(21525 \text{ lei} (3,5 * 6150 \text{ lei} (\text{salariul mediu lunar})) * 80\% - 9464 \text{ lei})$, - în total 93072 de lei = $(7756 * 9)$; - pentru anul 2019, până în luna septembrie - cu 10066 de lei pe lună mai puțin = $(24412,50 \text{ lei} (3,5 * 6975 \text{ lei} (\text{salariul$

mediul lunar)) *80% - 9464 lei), - în total 90594 de lei = (10066*9). Respectiv, suma totală a pensiei diminuate și neachitate constituie 312004 (trei sute doisprezece mii patru) lei.

În opinia reprezentantului reclamantei, prevederile legale cuprinse în art. III din Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, potrivit căreia judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi, urmează a fi aplicate în coroborare cu dispozițiile art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului, care a suferit modificări tot prin Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 și care are următorul cuprins: pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu. Mai mult, art. III Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 nu se atribuie la Legea cu privire la statutul judecătorilor, legislatorul omițând să indice care lege a fost modificată prin această normă.

La 26 noiembrie 2019, reclamanta a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere prin care a solicitat emiterea unui act administrativ privind recalcularea pensiei pentru perioada anilor 2015 - 2019, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, și emiterea unui act administrativ privind achitarea pensiei, diminuate și neachitate în perioada anilor 2015 - 2019, în sumă de 312004 (trei sute doisprezece mii patru) lei.

Prin răspunsul nr. 1-2596/19 din 10 decembrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a respins solicitarea reclamantei privind recalcularea pensiei pentru perioada 2015-2019, invocând că pentru aceasta nu există nici un temei.

La 03 ianuarie 2020, Maria Iftodi a depus o cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale, care de asemenea a fost respins prin răspunsul nr. 1-1120/20 din 17 ianuarie 2020.

A solicitat anularea deciziei nr. 1-11/20 din 17 ianuarie 2020 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze și achite Mariei Iftodi pensia în cuantum de 80% din salariul mediu lunar, în dependență de majorarea generală a salariului judecătorului din cadrul instanței judecătorești, începând cu 1 decembrie 2015, până la modificarea salariului mediu pe economie, în conformitate cu prevederile legale vizate supra, precum și efectuarea recalculării pensiei, ținând cont de modificările ulterioare ale legislației, în cazul majorării generale a salariului judecătorului în cadrul instanței judecătorești.

Prin hotărârea din 30 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea înaintată de Maria Iftodi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale. S-a anulat decizia nr. I-2596/19 din 10 decembrie 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la cererea prealabilă nr. I-11/20 din 17 ianuarie 2020, adoptate în privința Mariei Iftodi. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil privind recalcularea și achitarea pensiei Mariei Iftodi în corespundere cu prevederile art. 32 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, începând cu 01 decembrie 2015, în cuantum de 80% din salariul mediu lunar al judecătorului în exercițiu.

La 16 noiembrie 2020, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva

hotărârii instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu menținerea hotărârii din 30 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 31 mai 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, care ulterior la 26 august 2021 a fost completat cu motivare, solicitând casarea actelor judecătorești inferioare și respingerea integrală a acțiunii, ca neîntemeiată.

În argumentarea cererii de recurs cu reiterarea motivelor de fapt și de drept anterior expuse, recurentul a invocat că nu este de acord cu decizia contestată, deoarece instanțele ierarhic inferioare la adoptarea acesteia nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Recurentul a apreciat critic poziția instanțelor de judecată, care în lipsa temeiului legal a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale la recalcularea pensiei intimei, contrar art. III din Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

A menționat că nu poate fi reținut argumentul instanței de apel precum că art. III din Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 nu se atribuie Legii nr. 544/1995, or, la caz legislatorul a făcut referire expres la acest tip de funcționari de stat – judecători, activitatea cărora este reglementată de Legea cu privire la statutul judecătorului.

A susținut că specificarea concretă prin lege a unor chestiuni, la caz ce ține de drepturile de pensionare a judecătorilor, nu poate fi interpretate altfel decât prevede legislația în vigoare.

Conform art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 18 mai 2021, dispozitivul deciziei a fost notificat recurentului la data de 26 mai 2021, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d.206). Decizia motivată din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la 30 iulie 2021, fapt confirmat prin avizul poștal (f.d. 214).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul nemotivat la 31 mai 2021, iar recursul motivat la 26 august 2021, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 26 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, în adresa inimatei Maria Iftodi a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Până la examinarea admisibilității recursului, intimata Maria Iftodi nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință asupra recursului.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept. Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva

Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu